

Verksamhetsplan och budget 2026

**Socialdemokraterna
Täby**

Övergripande inriktning för kommunen	3
Kommunstyrelsen	5
Barn- och grundskolenämnden	6
Gymnasie- och näringslivsnämnden	8
Kultur- och fritidsnämnden	10
Socialnämnden	13
Äldrenämnden	14
Stadsbyggnadsnämnden	17
Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd	18
Överförmyndarnämnden	19
Budget	20

Övergripande inriktning för kommunen

Socialdemokraterna anser att Täby är en bra kommun att leva i. Här finns trygghet, låg arbetslöshet och goda möjligheter för företagare. Vi är en naturnära kommun med storstadsnära fördelar. Men, samtidigt ser vi att Täby brister på många områden som borde vara självklara i en välbärgad kommun i Stockholms län. Täby saknar en jämställdhetsplan, klimatstrategin är tunn och saknar mål och konkreta åtgärder. Den så kallade valfriheten innebär för den som söker hemtjänst ett val mellan endast privata utförare. Vi fortsätter därför att arbeta för ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Täby där invånarnas livskvalitet ökar utan att miljön skadas.

Reell valfrihet för unga och äldre!

Den lagstadgade barnkonventionen ska vara ledande i alla kommunala beslut. För att vi ska kunna ta till vara barnperspektivet i allt som rör barnens miljö behövs ett mer inkluderande synsätt. Barngrupper och skolklasser ska inte vara större i Täby kommun än att varje barn blir sett. Förskolor och skolor fungerar bra i Täby, men de kan utvecklas än mer. Framför allt behöver skolpengen höjas och en enhetlig förskolepeng införas. Valfriheten måste också betonas. För den som vill välja en kommunal förskola finns endast tre alternativ – alla inom ett ganska litet geografiskt område. Vårt mål är kommunal förskola och skola i varje stadsdel.

Alla Täbybor ska känna sig trygga med att åldras i kommunen. En god hemtjänst och ett gott omsorgsboende ska erbjudas. En utbildad personal ger ökad säkerhet för de äldre. Kommunal hemtjänst ska återinföras för att ge reell valfrihet. Möjlighet till gemenskap och en aktiv fritid ska finnas. Unga och äldre ska kunna dela på gemensamma verksamhetslokaler.

Miljö- och klimat

Vi tror på politikens möjligheter att förbättra vår tillvaro och vi vill se ett ökat engagemang. Drastiskt minskade utsläpp av koldioxid är nu helt nödvändiga för att minska människans förödande påverkan på klimatet. Vi kräver att Täby blir aktiv i det arbetet. Kommunen kan inte åka snålskjuts på andra kommuner – och länder – som gör betydligt mer!

Vi måste säkerställa möjligheten till ett bra liv, både för oss som lever idag och för de som ska leva i framtiden. Hållbarhet innebär att vi investerar i människor och samhället på ett sätt som värnar jordklotets förmåga att återhämta sig i minst samma takt som vi konsumerar dess resurser.

Den klimatstrategi som Täby har antagit har tyvärr inga mätbara mål och inte heller någon tidplan, beskrivning av hur uppföljningen ska ske eller hur resultaten ska förmedlas till Täbyborna. Kommunen måste ta fram en konkret handlingsplan med åtgärder som minskar utsläppen av växthusgaser inom kommunen. Planen ska också ge besked om när åtgärderna ska genomföras och vilka effekter de ger.

Vi vill att Täbys klimat- och miljöstrategi ska resultera i klimatneutralitet år 2030 för den egna verksamheten och 2040 för hela kommunen.

Vi vill också att Täby ansluter sig till partipolitiskt obundna föreningen Klimatkommunerna för utbyte av erfarenheter. Vi arbetar för ett hållbart Täby, såväl socialt som för klimatet, vår ekonomi och vår miljö.

En omställning mot en hållbar livsstil och drastiskt minskade koldioxidutsläpp är helt nödvändigt för att minska vår negativa påverkan på klimatet. Kommunen är viktig som informatör, förebild och möjliggörare. Kommunen bör aktivt och kontinuerligt informera Täbyborna för att öka kunskapsnivån och motivationen till att göra livsstilsförändringar.

Miljö och klimat är integrerade delar av samhällsutvecklingen. Täby ska styra sina verksamheter mot ökad hållbarhet genom energieffektivisering, fossilfria transporter och klimatsmarta investeringar. Dessutom bör kommunen ställa hårda miljö- och hållbarhetskrav i de upphandlingar som genomförs.

Det är hög tid att Täby tar fram en konkret handlingsplan för hur territoriella utsläpp av växthusgaser ska minska i vår kommun.

Täbyborna älskar sina grönområden, sjöar och skogar. De är viktiga för rekreation och återhämtning, men också för växter och djur och för att minska vår klimatpåverkan. Våra gamla träd och skogar binder stora mängder koldioxid och ska skyddas. Vi värnar "de gröna kilar" som vi delar med grannkommunerna. Sammanhängande grönområden är nödvändiga för växter/djur. Halva Täby ska bestå av park, åkermark och skog.

Sommarjobb

Sommarjobb för ungdomar stärker självkänslan, ger erfarenhet av arbetsplatser och motiverar till studier och yrkesplaner. Sommaren 2026 ska Täby ge alla kommunens ungdomar som söker möjlighet till sommarjobb. Kommunen bör kunna erbjuda arbeten som att rensa invasiva växter, skapa sommaraktiviteter för mindre barn eller inom kultursektorn. Näringlivsenheten bör också få i uppdrag att jobba mot företagen i Täby för att skapa fler sommarjobb.

Jämställdhet

Vi vill poängtera att Täby saknar en jämställdhetsplan, något som de flesta andra kommuner i landet har. Det är inte acceptabelt att en kommun av Tåbys storlek inte har det formella dokument som säkerställer anställdas och invånares likställighet. Vi föreslår att Täby snarast undertecknar den europeiska deklarationen om jämställdhet, CEMR.

Att arbeta med jämställdhetsintegrering är att analysera konsekvenserna för män och kvinnor, flickor och pojkar. Jämställdhet måste finnas med i alla beslutsprocesser i kommunen. I Täby ska alla känna sig trygga och accepteras för det de är. Diskriminering av kön, identitet, sexuell läggning, etnicitet, religion och social bakgrund ska inte tolereras

Arbetsvillkor

Täby kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och minst 90 procent av anställningarna ska vara tillsvidaretjänster och minst 90 procent ska vara heltid (med möjlighet att gå ner i tid) inom respektive yrkeskategori, också i upphandlad verksamhet. Tjänsteupphandling ska ske med krav på kollektivavtalsliknande villkor.

Socialdemokraterna vill att:

- Kommunens lokaler ska samordnas mellan yngres och äldres kultur- och fritidsaktiviteter.
- Alla ungdomar (15–17 år) som söker ges möjlighet till ett sommarjobb.
- Minst 90 procent av anställningarna ska vara tillsvidarejänster och minst 90 procent ska vara heltid (med möjlighet att gå ner i tid) inom respektive yrke, också i upphandlad verksamhet.
- Tjänsteupphandling ska ha krav på kollektivavtalsliknanden villkor.
- Täbys territoriella utsläpp av växthusgaser ska redovisas på ett enkelt sätt så att Täbyborna kan ta del av såväl utsläpp som vidtagna och planerade åtgärder.
- Täby ska skriva under CEMR-avtalet och upprätta en jämställdhetsplan.
- Täby kommun ska påbörja processen för att miljöcertifieras ISO 14001.
- Täby ska upprätta en miljöinriktad upphandlingspolicy för kommunens inköp.
- Täby ska ansluta sig till Klimatkommunerna.

Kommunstyrelsen

Konsumentbehov

Många konsumenter har svårt att förstå och tolka avtal och att veta vilka rättigheter de har. De behöver rådgivning. Behoven har under åren ökat med alla nya digitala tjänster som har tillkommit. Täby har idag en budget- och skuldrådgivare, men det krävs också förebyggande arbete. Vi vill förhindra att människor hamnar i skuld. Kommuner har på flera ställen i landet gått ihop om konsumentvägledare. Det skulle kunna fungera även i Täby.

Demokrati, tack!

Vi vill underlätta för alla Täbybor att göra sina röster hörda i kommunens högsta beslutande organ, kommunfullmäktige. Vi föreslår att kommunens invånare ska få lägga egna medborgarförslag inför fullmäktiges sammanträden för att utveckla den lokala demokratin. Möjligheten till att göra detta finns redan i flertalet kommuner. Vi vill också införa en allmänhetens frågestund vid mötena. Vi vill även inrätta ett ungdomsråd för att fånga upp våra ungdomars synpunkter och idéer.

Gribbylunds gård

Täby håller på att rusta upp flyglarna vid Gribbylunds gård. Kommunen ska i det sammanhanget göra det möjligt för Täbys olika föreningar att använda de nya lokalerna. Vi vill också ta ett helhetsgrepp på området och utveckla den fantastiska miljön runt gården till ett område för rekreation och sammankomster.

Kommunal bostadsgaranti

Många människor har idag svårt att få hyra lägenheter på grund av låg inkomst, betalningsanmärkningar eller tillfälliga anställningar. Med en kommunal bostadsgaranti skulle det kunna bli möjligt. Den fungerar som en form av borgen som kommunen erbjuder till hyresvärdar för hyresgäster som anses pålitliga och klarar av att betala en hyra men inte uppfyller alla traditionella krav för att få ett hyreskontrakt. Garantin gäller under 6 månader.

Enligt lagen om bostadsförsörjning har varje kommun ett ansvar för att planera och säkerställa bostadsförsörjningen för sina invånare. Det innebär att kommunen ska skapa förutsättningar för att alla invånare ska kunna bo i goda bostäder och vidta åtgärder för att uppfylla detta. Vi vill därför att kommunen utreder frågan om inrättandet av ett kommunalt bostadsbolag.

Fler trygghetspunkter

Vi anser att kommunen behöver utöka antalet trygghetspunkter i kommunen, varje stadsdel ska ha en så kallad trygghetspunkt. Där ska du kunna få information, vatten och el om en kris uppstår.

Lokala stadsdelscentra

Vi vill utveckla våra lokala centra med mer närservice och aktiviteter för alla åldrar. Ett levande centrum ger trygghet och trivsel, och med närhet till service minskar resandet.

Socialdemokraterna i kommunstyrelsen vill att:

- Konsumentvägledare anställas.
- Täby ska ansluta sig till Mälardalsrådet.
- Täby ska införa medborgarförslag.
- Täby ska införa en allmänhetens frågestund/medborgardialog.
- Det inrättas en trygghetspunkt i varje stadsdel.
- Täby kommun inför ett ungdomsråd.
- Täby kommun utreder möjligheterna att starta ett kommunalt bostadsbolag.
- Täby kommun inför en kommunal bostadsgaranti

Barn- och grundskolenämnden

Ekonomi

Barns rätt till utbildning är fastslagen i FN:s barnkonvention som sedan 2020 är lag i Sverige. För att på allvar kunna tillgodose det kravet krävs ekonomiska resurser. De kommunala anslagen till skolan behöver justeras upp i takt med kostnadsökningarna. Vi

föreslår en ökning med 5% inför 2026. Elevunderlagen sviktar och en ordentlig uppräknings av de ekonomiska resurserna ger skolorna möjlighet att minska barngrupperna och avlasta lärarna.

Med en stor etablering av fristående skolor i kommunen brottas flera av de kommunala skolorna nu med sviktande elevunderlag. Det är dags att säga nej till samtliga friskoleetableringar och i stället säkerställa att vi själva har en väl fungerande skolorganisation. Vidare behöver en utredning kring de kommunala skolornas lokalkostnader ske. Genom att stänga lokaler som inte längre används och flytta den kostnaden från skolan till kommunen centralt ger vi våra skolor möjligheten att på ett effektivt sätt bedriva undervisning utan att behöva fundera över om de behöver säga upp personal för att klara ekonomin.

Det är också dags att se över Täbys förskolepeng. Dagens system med deltidspeng för barn vars föräldrar är föräldralediga med ett syskon, kan innebära akuta problem för förskolan. En förskola kan ställas inför stor omställning med kort varsel om flera av barnen har syskon på väg. Vi vill se en enhetlig ersättning som ger förskolorna en chans att långsiktigt planera sin verksamhet och bemanning.

Täby kommun lyfter fram vikten av valfrihet. För den som vill välja en kommunal förskola är dock valen få. Endast tre förskolor bedrivs i egen regi. Täby har en skyldighet att erbjuda förskoleplats. Då är det av vikt att det finns verksamhet i egen regi som kommunen har rådighet över. Kommunen bör ta fram en handlingsplan för hur fler kommunala förskolor ska tillkomma i Täby de kommande åren med en lokalersättningsmodell som möjliggör kostnadseffektiva lokaler i egen regi.

Elevhälsa

Arbetet med att främja psykisk hälsa bland våra barn och ungdomar får inte stanna av. Genom att ge dem verktygen för en god psykisk hälsa genom hela livet gör vi inte bara barnen en tjänst, utan hela samhället. En väl fungerande elevhälsa är centralt i det arbetet. I Täby kommun gör man tvärtom. I stället för att satsa på elevhälsan skärs den ner. Det är dags att återbygga en stark elevhälsa. I ett första steg bör elevhälsans resurser räknas upp med 4%.

De elever som brottas med olika typer av NPF-diagnoser behöver i första hand få det stöd de behöver via sin vanliga skola. Det är dock inte alltid det fungerar för eleven. Vi välkomnar därför att Täby kommun nu fattat beslut om att öppna en kommunal resursskola. Uppdraget bör dock utvidgas till att även gälla lägre årskurser och inte bara årskurs 4-9.

En välbalanserad kost är en viktig faktor för att främja elevers hälsa och lärande. Äldre barn har ett stort sömnbehov som ibland kan gå ut över frukosten. De sover så länge som möjligt för att sedan stressa i väg till skolan utan att ha ätit frukost vilket kan få effekter på deras koncentrationsförmåga under förmiddagen. Vi anser att Täby kommun bör införa fri frukost i de kommunala skolorna.

Att få vardagspusslet att gå ihop är en utmaning för de flesta, och inte minst för föräldrar. När barnen helt plötsligt måste hämtas och lämnas på olika skolor tillkommer ytterligare ett stressmoment. Flera fristående huvudmän tillämpar redan syskonförtur för att syskon kan

kunna gå på samma skola. Det ökar tryggheten för barnen och ger föräldrarna möjlighet att fokusera på just barnen snarare än transporten av barnen. Vi tycker därför att det är dags att Täby kommun inför syskonförtur i sina skolor.

Socialdemokraterna i Barn- och grundskolenämnden vill att:

- Skolpengen höjs med 5%.
- Elevhälsans resurser ska öka med 4%.
- En enhetlig förskolepeng införs.
- En utredning kring lokalkostnader i grundskolan ska genomföras.
- Täby kommun ska avstyrka alla nya friskoleetableringar såväl som utökningar av befintliga friskolor.
- Fri frukost ska införas i grundskolan.
- Syskonförtur införs i kommunala skolor.
- Kommunal resursskola startar även för de lägre årskurserna F-3.
- Skolans samarbete med det lokala föreningslivet stärks.
- En kommunal förskola öppnas i Täby Park.
- Täby kommun tar fram en plan för hur fler kommunala förskolor ska kunna etableras.

Gymnasie- och näringslivsnämnden

Bristen på unga som går i gymnasiets yrkesprogram hämmar näringslivet i Stockholmsregionen. Företagen får svårt att rekrytera personal. Detta gäller även i Täby, som sommaren 2025 fanns i topp bland stora kommuner vad gäller nöjd-kund-index och medborgarnas åsikter. (Undersökning från Svenskt Näringsliv, SKR, SCB) Men Svenskt Näringsliv kritiserar kommunerna för att de gymnasiala yrkesprogrammen inte fungerar som de ska. Sju av tio företag säger sig inte hitta den kompetens de behöver och vart fjärde rekryteringsförsök misslyckas helt. Lägg därtill bristen på bostäder i samma kommuner – och oron för kompetensbrist och ökad arbetslöshet blir fullt begriplig.

Socialdemokraterna i Täby har länge jobbat för en tillgänglig yrkesutbildning inom kommunen. Den är nödvändig för att kommunen ska kunna bemanna de jobb som finns och skapa ytterligare arbetstillfällen. När sen nyutbildade och nyanställda inte har möjlighet att bosätta sig i Täby, på grund av brist på bostäder eller för dyra hyresrätter, förvärras situationen. Vissa yrken kan aldrig effektiviseras bort, trots långtgående teknisk utveckling och stora förhoppningar på AI. Kraven på praktiska utbildningar kommer alltid att finnas. Vi vill att Täby kommun startar de bristyrkesutbildningar som matchar arbetsmarknadens behov.

Ansvar för aktivitet och utbildning

Vi vill öka antalet praktikplatser och utbildningsplatser som ett stöd till Täbys arbetsmarknadsprogram. Vi vill också stärka stödet för kommunens uppsökande verksamhet i det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Fler individanpassade åtgärder krävs för att stötta de hemmasittande ungdomar som riskerar arbetslöshet, långvarigt utanförskap och psykisk ohälsa. Vi anser att kommunen måste förbättra samarbetet över ämnesgränserna; vi vill se ett kompletterande arbetssätt mellan skola, arbetsmarknad och hälsovård.

Den nuvarande regeringens ointresse för folkbildning och vuxenstudier drabbar idag de ungdomar som missar eller försätter chansen till att studera på gymnasiet. Täby bör därför garantera att den gymnasiala utbildningen och yrkesutbildningen erbjuds inom ramen för vuxenutbildningen i Nordost. Det behövs också en beredskap hos Komvux att ta emot elever från de privata gymnasieskolor som lägger ned, alternativt förlorar sitt tillstånd. Komvux tycks under senare år ha nyttjats som enda möjlighet till examen för elever som har råkat välja fel skola. De utförare av SFI och Komvux som Täby kommun anlitar ska systematiskt följas upp vad gäller kvalitet och ekonomi.

Täby kan bättre!

Många svenska företag driver på arbetet med klimatomställningen. Den svenska regeringen gör det inte. Företagen kräver långsiktighet och inser att de måste planera för en oundviklig omställning av hela samhället. Täby kommun bör därför vara mer aktiv och engagerad i klimatfrågan. Vi vill att kommunledningen anställer en energi- och klimatrådgivare som kan underlätta klimatarbetet för Täbys företagare.

Täby saknar en konkret handlingsplan för kommunens besöksnäring. Socialdemokraterna har ett flertal gånger frågat efter en strategi för hur kommunen ska marknadsföras externt. Vi vill se en tydlig satsning som besökare, företagare och kommuninvånare kan dra nytta av. Täby har mycket att erbjuda; vikingakvinnan Estrid, en av 1000-talets mäktigaste kvinnor, den runtätaste delen i Mälardalen, där Täby anses som porten till runriket, Albertus Pictors målningar i Täby kyrka (i stark konkurrens med målningarna i Härkeberga, numera en del av den svenska kulturkanon) med mera. Vikingamuseum och Runrundan (maratonlopp) är tänkbara förslag för framtiden.

Mätta elever lär mer

Många Täbyelever går till skolan utan frukost i magen. Flera av dem, framför allt i gymnasiet, är inte hungriga innan skoldagen börjar. Tidsbrist och morgontrötthet är också anledningar. Att servera en kostnadsfri frukost i skolorna är en billig investering för att få eleverna att känna studiemotivation. Forskning visar att de når högre resultat om de är mätta och klassrummen blir också lugnare. En inte helt enig Täbyallians säger nej. Deras förklaring att skolfrukost inte behövs i Täby, "kommunen är inte socioekonomiskt svag", visar dock att de inte begriper frågan. Fri frukost i Täby skolor handlar om omsorgen om kommunens elever, inte om kommunens image. Sedan 2017 har den borgerliga majoriteten i Vallentuna erbjudit fri frukost i alla kommunala skolor. Vi vill att Täby kommun följer

Vallentunas exempel och inför fri skolfrukost i Åva gymnasium och övriga kommunala skolor.

Socialdemokraterna i Gymnasie- och näringslivsnämnden vill att:

- Åva gymnasium utökas med utbildningar för att fylla näringslivets och omsorgens behov.
- Det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) ytterligare stärks i sin uppsökande verksamhet.
- Täby kommun anställer en energi- och klimatrådgivare för att underlätta för det lokala näringslivet i klimatomställningen.
- Utförare av SFI och Komvux systematiskt följs upp vad gäller kvalitet och ekonomi.
- Täby tar fram en konkret handlingsplan för att utveckla kommunens turism- och besöksnäring.
- Kostnadsfri frukost erbjuds eleverna på Åva gymnasium och övriga kommunala skolor.
- Skolbibliotekarier anställs till de numera lagstadgade skolbiblioteken.

Kultur- och fritidsnämnden

Ett aktivt kultur- och fritidsliv ska vara en självklarhet för alla Täbybor! För att garantera en jämlik tillgång till såväl kultur-, sport- och fritidsaktiviteter krävs en balanserad kombination av kommunal och privat verksamhet. Därför måste kommunens kultur- och fritidsverksamhet ha en stabil finansiering utan att ansvaret läggs över på privata aktörer.

I Täby råder det brist på anläggningar för många föreningar. De satsningar som görs av alliansen handlar till stor del om att rusta upp befintliga lokaler, vilket skulle ha gjorts för många år sedan, eller att bidragsfinansiera privata byggen av hallar och anläggningar. Varför är det just i Täby så fult att bygga, sköta och ansvara för anläggningar i egen regi?

I stället för att aktivt arbeta för en fungerande anläggningsplan, valde kommunen att skrota den anläggningsplan som fanns och baka in en ny i en intetsägende och väldigt övergripande lokalförsörjningsplan. Vi vill att föreningslivet får engagera sig här, det är de som betalar för att nyttja lokalerna.

Vi vill samnyttja kommunens lokaler för unga och äldre. Vi vill till exempel samlokalisera den digitala verksamheten i Esplanads lokaler. Unga och äldre ska gemensamt kunna använda tekniken.

Vi vill se en kraftsamling mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet i samarbete med äldre- och fritidsnämnden.

Vi vill se en utveckling av Nygårds som ett friluftsområde för rekreation och naturupplevelse, ett fantastiskt område i vår kommun som behöver tillvaratas.

Investera i de unga

Vi ser en stor fara i att Täbys föreningsliv får ta det ekonomiska ansvaret när satsningar görs. Täby har råd att stödja föreningslivet! Investera i barn och unga i stället för att ge stora bidrag till ofta redan vinstdrivande verksamheter. Det är en kommunal investering som lönar sig på sikt, att ge en meningsfull fritid till våra unga! Vi vill skapa än bättre förutsättningar för barn och unga genom att införa nolltaxa i kommunens lokaler. Det är grundläggande för ett jämlikt och aktivt fritidsliv. Alla ska ha råd att idrotta.

Vi anser att fritidsgårdar är ett måste för unga i dagens samhälle. Idag finns det få fritidsgårdar för barn/unga under 15 år, de är viktiga för att våra barn och unga ska få en vettig sysselsättning i sitt närområde där det finns trygga vuxna på en trygg plats. De är också viktiga ur perspektivet att förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet, rekrytering sker i väldigt unga åldrar. De ger stöd att hitta meningsfulla upplevelser och aktiviteter. Att se till att det finns fritidsgårdar i stadsdelarna tycker vi är en självklarhet. Möjligheten till att exempelvis spela instrument spontant har minskat, idag behöver du betala en ganska stor peng för att få repa i våra ungdomslokaler.

Med tanke på samhällsutvecklingen är ett återinförande av fältassistenttjänster inom ung fritid ett måste! All forskning visar att fältassistenterna bidrar till att stävja ungdomsvåld och gängkriminalitet. Vi avsätter medel för att återfå fältassistenterna, där kommunvakter och fältsekreterare kan vara ett komplement. Ett återinförande av fältassistenttjänsterna inom ung fritid är ett måste, vi avsätter resurser för fyra tjänster! För att återfå den trygghet och den kännedom som fältarna hade om våra unga, de ska vara trygga vuxna i ungdomarnas vardag som våra unga kan känna förtroende och tillit till.

Idrottspolitiskt program

Vi vill att kommunen arbetar fram ett idrottspolitiskt program. Det ger kommunen en fantastisk möjlighet att tydliggöra ambitioner, mål och strategier för att främst få folk i rörelse. Vi vill att kommunen ska arbeta förebyggande med social inkludering inom idrott och kultur, och möjlighet att ge stöd till föreningslivet för verksamhet i anslutning till skoldagen, till exempel genom LIKE-projektet.

Vi vill inrätta en fritidsbank i kommunen. Det är en bra satsning på folkhälsa och miljö genom återbruk. Det främjar såväl spontan som organiserad idrott och bidrar till ökat intresse för friluftsliv. Vi ska stimulera våra unga att både prova på nya sporter och att möjliggöra utövandet, en fritidsbank är ett steg i helt rätt riktning för att stimulera, inkludera och även se till att våra invånare får detta med möjlighet till ekonomiskt och hållbart deltagande.

Sedan ett par år tillbaka utökades discgolfbanan i Erikslund med nio hål för att bli en fullskalig 18-hålsbana. Placeringen av de nio nya hålen har dock skapat friktion i närområdet där boende upplever sig åsidosatta från ett populärt grönområde för lek och rekreation. En alternativ placering av de nio hålen behöver utredas och lösas.

Utvecklande musik och läsning

När den kommunala individuella musikundervisningen privatiserades var alliansens huvudargument ökade kostnader. Nu har det visat sig att kostnaderna har ökat även för de privata utövarna!!!! Extrapengar har betalats ut och ändå är utövarnas ersättning för låg. Gör kommunal individuell musikundervisning till ett valbart alternativ och halvera deltagaravgiften till kulturskolan, Täby har idag en av Sveriges dyraste kulturskolor!

Täby ska ta ansvar för att det finns centrumnära bibliotek. Välutrustade bibliotek som ger alla invånare samma chans till läsande och kultur. Det ger alla unga i Täby möjlighet till ett välorganiserat bibliotek och stärker lärandet, läsning och informationskunnighet. En flytt av biblioteket i Hägernäs är fortfarande nödvändig. I alliansens utredning finns satsningen, så varför inte i Hägernäs?

Socialdemokraterna i Kultur- och fritidsnämnden vill att:

- Fritidsgårdar ska finnas i alla stadsdelar.
- Fältassistenter ska anställas i kommunens fritidsverksamhet med ansvar för nattvandring.
- Deltagaravgiften för kulturskolan ska halveras.
- En fritidsbank ska inrättas.
- Den individuella musikundervisningen ska vara valbar i kommunal regi.
- Nolltaxa i kommunens lokaler för barn och unga.
- Täby satsar på centrumnära stadsdelsbibliotek.
- Kommunens lokaler ska samordnas mellan yngres och äldres kultur-och fritidsaktiviteter.
- Den digitala verksamheten i Esplanad samordnas; unga/äldre ska använda samma teknikbank.
- Nygårdssområdet utvecklas med fokus på rekreation och friluftsliv.
- Kommunen tar fram ett idrottspolitiskt program.
- Kommunen arbetar förebyggande med social inkludering i idrott och kultur, och möjlighet att ge stöd till föreningslivet för verksamhet i anslutning till skoldagen.
- Kultur- och fritidsnämnden uppdras att kraftsamla mot den ofrivilliga ensamheten bland äldre genom ett ökat stöd till våra äldreorganisationer på sätt som säkerställer likabehandling gentemot övriga föreningslivet i samarbete med äldrenämnden.
- Föreningslivet inkluderas i planering av föreningslokaler i takt med att kommunen växer.
- Placeringen av discgolfbanan i Erikslund utreds.

Socialnämnden

Barn och unga

I socialnämnden har vi ett starkt fokus på barnrättsperspektivet, där barnkonventionen utgör grunden för våra insatser. Det är avgörande att vi alltid sätter barnets bästa i främsta rummet. En av de viktigaste utmaningarna vi står inför är den ökande psykiska ohälsan bland unga. För att möta denna utmaning vill vi förbättra tillgången till professionellt stöd genom skolkuratorer, psykologer och ungdomsmottagningar, samt erbjuda digitala stödformer som kan nå dem som behöver hjälp.

Vi ser ett tydligt behov av att förstärka socialtjänstens uppsökande verksamhet. Genom att aktivt närvara i de miljöer där ungdomar och andra utsatta grupper befinner sig kan vi identifiera individer i behov av stöd innan de själva söker hjälp. Detta inkluderar ungdomar i riskzon, personer med missbruksproblematik, hemlösa och andra i social utsatthet. Genom att samarbeta med aktörer som fältassistenter, skolor och ideella organisationer, kan vi bygga förtroende och motivera dem att ta emot hjälp.

Stöd till familjer och vuxna

Föräldrar som kämpar med att hantera sina barn eller som själva har dålig psykisk hälsa ska erbjudas individuellt stöd och kurser. Genom att fokusera på arbetsmarknadsinsatser kan vi hjälpa biståndstagare att snabbare bli självförsörjande. Vi vill införa krav på aktivitetsplikt för dem som får försörjningsstöd, liksom språkkurser för personer med svaga kunskaper i svenska. Det är också viktigt att vi stärker insatserna för unga som varken arbetar eller studerar, samt ger dem möjligheten att feriearbeta utan att detta påverkar familjens försörjningsstöd.

Vi behöver skapa ett tryggare skyddsnät för alla som utsätts för våld i nära relationer, vilket inkluderar kvinnor, män samt HBTQIA-personer. För mer effektiv placering av omhändertagna barn, är det viktigt att vi ökar stödet till familjehem så att barn får en mer stabil och trygg plats att växa upp på.

Bostadsfrågor och funktionsnedsättning

För att hantera bostadsfrågor vill vi utöka möjligheterna till tillfälliga bostadslösningar, med en tydlig plan för att etablera ett eget boende. Vi arbetar kontinuerligt mot hemlöshet utifrån "Bostad först"-modellen och erbjuder stödboenden för dem som inte kan klara ett eget boende direkt efter exempelvis missbruk.

Täby kommun måste ta ansvar för att stoppa social dumpning. Det handlar om att Täby kommun ska ta ansvar för de personer som hänvisas från Migrationsverket, att de det stöd de behöver för att etablera sig, inte lämpa över ansvaret på andra kommuner. För personer med funktionsnedsättning handlar det inte bara om boende, utan även om att säkerställa meningsfull sysselsättning och sociala sammanhang. Genom att samarbeta med hälso- och sjukvård kan vi bättre möta de omfattande vårdbehov som många av dessa personer har. Vi

strävar efter att skapa tydliga rutiner och insatser för unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar för att motverka utanförskap. Dessutom är det nödvändigt att personalen ges möjlighet till kompetens- och språkutveckling.

Inom styrning, uppföljning och innovation vill vi öka invånardialogen för att skapa ett mer inkluderande stöd. Nya tekniska lösningar, som hemmonitorering och AI-stöd, kan underlätta hur vi arbetar och förbättra kontakten med socialtjänsten. Tillsammans kan vi skapa en trygg och inkluderande miljö för alla.

Socialdemokraterna i Socialnämnden vill att:

- Socialtjänstens uppsökande verksamhet i förskola och skola förstärks så att alla barn snabbt kan få det stöd de behöver.
- Det ska finnas fler mötesplatser med fältassistenter för att stödja unga som mår psykiskt dåligt.
- Kommunen driver en kampanj mot drogmissbruk med fokus på rehabilitering.
- Vräkningar och hemlöshet förebyggs, ett hem är en rättighet.
- Kommunen agerar proaktivt för att hitta nya familjehem och ge utökat stöd till befintliga familjehem.
- Brukarna ska vara delaktiga i utformningen av socialtjänstens insatser.
- Socialnämnden arbetar systematiskt med kvalitet och utveckling i både kommunal och upphandlad verksamhet, med fokus på individens värdighet och behov.

Äldrenämnden

Det förebyggande arbetet för att behålla vår hälsa får alltmer fokus, vilket även poängteras i nya socialtjänstlagen. Kommunen informerar på hemsidan om vad kommunen erbjuder. Föreningar likaså, men når det fram till alla? Internet känns främmande för många äldre. Vi föreslår utskick av informationsbrev vid 75, 80 och 85 år och en översyn av olika informationskanaler. Förebyggande åtgärder är exempelvis utdelning av broddar för personer som är äldre än 75. Det kan och är ofta riktigt halt på trottoaren på vintern.

Mötesplatser

Under flera år har vi påtalat bristen på mötesplatser i våra kommuncentra, till exempel mindre kaféer och seniorcenter. Det ska kännas enkelt att slå sig ner och prata lite. Vi behöver tänka lite utanför boxen, eftersom kommunen har ont om lokaler.

Boendeplan

Vi föreslår att en boendeplan utarbetas tillsammans med pensionärsorganisationer, invånare, civilsamhället och politiken. Det vi vet idag är att det råder brist på

trygghetsboende med hyresrätter. Det finns många anledningar till att man vill göra ändringar i sitt boende, kanske bor man på tredje våningen utan hiss, känner sig ensam och orolig.

Kompetens

I Täby har vi åtta olika hemtjänstbolag. Bristen på insyn i verksamheten skapar frustration. Hur trygga är vi med att personalen har rätt kompetens? Att personer får den hjälp de behöver? Majoriteten av inkomna klagomål handlar om genomförande av omsorgsinsats och bemötande från personalen, som ofta är stressad, vilket är skadligt både för personal och personen som får hjälp. Utbildning, karriärstege och arbetsmiljöåtgärder krävs för all personal inom vård och omsorg för att nå kvalitet. För att en fullständig valfrihet ska råda bör även en kommunal hemtjänst återinrättas.

Fler kommunala särskilda boenden

I Täby finns nu tio privata särskilda boenden och tre kommunala. Vi föreslår att Täby ökar antalet kommunala boenden, då kommunen har större insyn på kvalitet, arbetsförhållanden, kompetens och bemanning.

Historisk satsning

Under kommande år ökar enligt prognoserna antalet äldre personer och därmed behoven av olika former av omsorg. För att säkerställa kvalitet och trygghet krävs en ökad budgetsatsning och uppräknings enligt SKR plus 1%. Alliansen har infört ett belöningsystem kallat kvalitetspeng, som grundar sig på resultaten i Socialstyrelsens brukarundersökning. Ju högre resultat ett hemtjänstbolag och ett särskilt boende får tilldelas man en kvalitetspeng efter ett avancerat utarbetat poängsystem. Sedan starten 2016 har totalt 120 miljoner kronor utbetalats. Det är helt oacceptabelt högt belopp. De här pengarna ska i stället tillföras verksamhetens utveckling, till personalens arbetsförhållanden och löner.

Personalen är a och o

Hemtjänst och särskilda boenden har svårigheter med rekrytering av personal och har så varit under flera år. Så här kan vi inte ha det längre. Kompetens, ledarskap, arbetsförhållanden måste bli bättre. Vi avser att införa fria arbetsskor. Här vill vi att en total översyn görs, hur kan vi få stadigvarande personal? Vi föreslår en karriärstege. Den anställda kan specialisera sig i ett område hen är intresserad av och därmed få högre ansvar och lönepåslag. Alldeles för många av undersköterskorna, som är den största yrkesgruppen, lämnar sin anställning idag. För att höja kunskapen vill vi anlita kvalitetsutvecklare, som vid behov föreslår förbättringar, deltar i arbetet, som kan rådfrågas och ser utvecklingsmöjligheter.

LOU

Täby har antagit lagen om valfrihet (LOV), vilket innebär att om bolaget blir godkänt av IVO och godkänner kommunens avtal kan man etablera sig. Vi anser att lagen om offentlig

upphandling (LOU) i stället ska gälla i kommunen. Då sker en regelrätt upphandlingsprocess.

Biståndsbedömningen behöver en översyn. Ålder och oro ska gälla som kriterier när man söker en plats på ett särskilt boende. Den så kallade kvarboendep principen (personen bor hemma så länge det går med hjälp av hemtjänst) har utvecklats till en besparingsåtgärd. En human syn ska gå före ekonomisk beräkning.

Maten

På några särskilda boenden idag i Täby finns eget kök och de boende serveras lagad mat. Doften av lagad mat höjer matlusten, vilket är viktigt för äldre personer. Vi vill att en utredning genomförs med syfte att undersöka vilka möjligheter det finns att bygga om befintliga kök för att kunna laga sin egen mat.

Socialdemokraterna i Äldrenämnden vill att:

- LOU ersätter LOV inom äldreomsorgen.
- Arbetsmiljön för personal (hemtjänst/säbo) utreds och förbättringar genomförs.
- Personalen får fria arbetsskor.
- En plan för karriärutveckling/karriärstege införs för hemtjänst och undersköterskor.
- En översyn görs av kommunens information till äldre personer.
- Mötesplatser skapas i varje kommundel.
- En kommunal hemtjänst inrättas.
- Kvalitetspengen avskaffas.
- En budgetsatsning görs för äldreomsorg med uppräkningsenligt SKR minimum plus 1%.
- Kvalitetsutvecklare anställs inom äldreomsorg och hemtjänst.
- En boendep lan utarbetas där olika former av boenden för äldre ingår.
- Ett humanare regelverk upprättas för behovsbedömning.
- En utredning genomförs för att undersöka möjligheterna att särskilda boenden ska kunna laga sin egen mat.
- Personer över 75 år har rätt till gratis broddar.

Stadsbyggnadsnämnden

Täby ska vara en hållbar kommun, såväl socialt som för klimatet, vår ekonomi och vår miljö. En omställning mot en hållbar livsstil och drastiskt minskade koldioxidutsläpp är helt nödvändiga. Kommunen är viktig som informatör, förebild och möjliggörare. Det är hög tid att Täby kommun tar fram mätbara klimatmål, en konkret handlingsplan och att vi Täbybor också bidrar till och kan följa hur utsläppen i Täby minskar.

Bostadsbyggande

Vi vill se en mångfald av upplåtelseformer i Täby och har länge kämpat för ett kommunalt bostadsbolag för att trygga behovet av lägenheter för människor i behov av skydd eller nöd.

Våra redan beslutade nybyggnadsområden ska färdigställas, gärna med fler trygghets- och kollektivboenden. Därefter ska vi ha en mycket återhållsam och genomtänkt plan för fortsatt byggande för inte försämra trafiksituationen eller ta ytterligare naturmark i anspråk.

Vi arbetar för att våra storslagna flerfamiljshus i Grindtorp, Storstugan, Näsbydal och Marknadsvägen-Åkerbyvägen ska bli klassade som ett "Område av riksintresse för kulturmiljövården". Täby Storcentrum är unikt och väcker alltjämt stort intresse bland arkitekter och stadsplanerare.

Kultur- och vardagsliv

I Tibbleområdet planeras för fler bostäder, ny gymnasieskola och nytt sportscentrum. Vi socialdemokrater vill att en separat byggnad för teater och konserter ska byggas på området och inte inrymmas i en privat friskolas lokaler.

Vi vill utveckla våra lokala centra med mer närservice och aktiviteter för alla åldrar. Ett levande centrum ger trygghet och trivsel, och med närhet till service minskar resandet. Varje stadsdel ska ha en så kallad trygghetspunkt. Där ska du kunna få information, vatten och el om en kris uppstår.

En trivsam och pålitlig kollektivtrafik är viktig för att få fler att välja tåget eller bussen. Fler infartsparkeringar, till exempel i Täby kyrkby, skulle kunna minska bilköerna genom Täby. Fotgängare ska kunna ta sig fram på ett säkert sätt där kollektivtrafik saknas; exempelvis längs Frestavägen.

Halva Täby grönt

Täbyborna älskar sina grönområden, sjöar och skogar. De är viktiga för rekreation och återhämtning men också för växter och djur. Våra gamla träd och skogar binder stora mängder koldioxid och ska skyddas. Kommunen ska inte sälja eller överlåta mark som minskar andelen grön natur i Täby. Vi värnar våra sammanhållna grönområden och de "gröna kilar" som vi delar med grannkommunerna. Halva Täby ska fortsatt vara grönt, även för våra barn och barnbarn.

Genom att bevara skogarna, sköta parkerna hållbart, restaurera våtmarker och bekämpa invasiva växter får vi goda möjligheter att uppnå såväl minskade utsläpp av växthusgaser som en ökad biologisk mångfald. Fler skyddsvärda områden ska bli naturreservat. Vi ska restaurera våtmarker som växer igen. Regelbundna inventeringar ska ge oss information om hur växt- och djurlivet mår. Invasiva arter som tränger undan våra inhemska växter och djur ska bekämpas. Vi föreslår att sommarjobbande ungdomar bland annat ska erbjudas möjlighet att bekämpa lupiner och kanadensiskt gullris.

Socialdemokraterna i Stadsbyggnadsnämnden vill att:

- Täby kommun inte ska medge byggnation på de återstående grönområden vi har i kommunen.
- Gribbylunds gård ska bli en mötesplats för kultur- och föreningsliv.
- Ensta Krog utvecklas till en mötesplats med servering och kultur.
- Inventering av kommunens biologiska mångfald måste genomföras.
- Invasiva arter ska bekämpas för att gynna den biologiska mångfalden.
- Våtmarker ska restaureras för att minska utsläpp av växthusgaser och öka vår biologiska mångfald.
- Skapa en cykel/gångväg mellan Täby kyrkby och Såstaholm/Broby gård.
- En infartsparkering iordningsställs vid Roslagsbanans station i Täby kyrkby.
- En fristående teater/konsertlokal ska byggas i nya Tibble området.
- Våra lokala stadsdelscentra ska utvecklas för förbättras med mer närservice och fler mötesplatser för alla åldrar.
- Kommunen verkar för att rusta upp och öka antalet skyddsrum i Täby.

Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd

Det finns utrymme för SRMH att ta egna initiativ som rör miljö- och klimatfrågor. Inget i de lagar och förordningar som styr SRMH:s arbete motsäger ett vidgat perspektiv, till exempel att omfatta klimatomställningsarbetet eller att arbeta förebyggande med information i skolorna. En viktig uppgift för SRMH är att agera för att minska utsläppen från trafik/transporter och därmed ge minskat bilåkande i kommunen. För detta krävs ett omfattande informationsarbete som inspirerar till ändring av attityder hos Täbys invånare.

Med tanke på klimatförändringarna måste vi uppmärksamma de ökande innetemperaturerna i förskolor och äldreboenden. En annan viktig fråga är bullerproblemen inom kommunen, där åtgärder måste vidtas.

Socialdemokraterna i SRMH vill att:

- En informationskampanj ska tydliggöra de beteendeförändringar som krävs hos Täbys invånare för att klara klimatomställningen.
- Ett informationsarbete måste göras för att minska bilåkandet; transporterna ska särskilt uppmärksammas.
- Bullerskyddsprogrammet ska uppdateras och följas upp kontinuerligt.
- Särskild tillsyn ska utföras över hur verksamheter inom förskola, vård och omsorg anpassas för att hålla hälsosamma inomhustemperaturer.

Överförmyndarnämnden

En person som själv inte kan sköta sina angelägenheter kan få en god man eller förvaltare, en ställföreträdare, till hjälp och stöd. Uppdraget både som frivillig insats och tvångsåtgärd är reglerat i lagstiftning och handlar om att hjälpa en medmänniska. Det innebär att komma nära en person och den personliga integriteten. Det är då betydelsefullt att den ställföreträdarverksamhet som Täby erbjuder håller god kvalitet.

De som har uppdraget som ställföreträdare ska vara både välinformerade och välutbildade för uppdraget. Det är därför viktigt att kommunen erbjuder goda möjligheter att genom utbildning och information till ställföreträdarna kunna vara det. Det är också viktigt att kommunen lämnar bra information till medborgarna i kommunen som av någon anledning behöver stöd och hjälp från överförmyndarnämndens verksamhet och att underlätta en smidig kontakt när det behövs.

Socialdemokraterna i Överförmyndarnämnden vill att:

- Kommunen tar fram förslag till fördjupad information om Överförmyndarnämndens ansvar, verksamhet och kontaktvägar riktad till såväl medborgare som ställföreträdare.

Budget

Socialdemokraternas budgetförslag för verksamhetsåret 2026

Vårt förslag innehåller en anpassning till Täbyalliansens budget. Vi omfördelar dock deras ekonomiska förslag till en mer solidarisk budget. Vi tar bland annat bort den omdiskuterade kvalitetspengen inom hemtjänsten och SÄBO.

Reformer

Kommunstyrelsen	-6,63
1 konsumentvägledare	-1,00
Mälardalsrådet	-0,10
Klimatkommunerna	-0,03
400 sommarjobbsplatser	-4,50
1 klimatrådgivare	-1,00
Stadsbyggnadsnämnden	-6,00
Tillfällig infartsparkering Täby kyrkby	-4,0
Cykel- och gångväg Broby/Såstaholm	-2,0
Lantmäterienämnden	-0,00
SRMH	-0,00
Kultur och fritidsnämnden	-11,60
Halverad kulturskoleavgift	-3,10
4 fältassistenter	-2,30
Nolltaxa för ungdom i kommunens lokaler	-6,20
Socialnämnden	-1,50
2 socialsekreterare	-1,50
Äldrenämnden	-13,20
Generell höjning	-10,50
Gratis broddar till alla över 75 år	-1,30
2 kvalitetsutvecklare	-1,40
Barn och grundskolenämnden	-17,60
4 % ökning mot 2025 elevhälsan	-0,80
Enhetlig förskolepeng	-16,80
Gymnasie- och näringslivsnämnden	-3,70
Gratis frukost Åva	-3,70
Överförmyndarnämnden	-0,00
Summa utgiftsposter	-60,23
Finansiering	
Kvalitetspeng SÄBO och hemtjänst	22,20
Effekt på det ekonomiska resultatet i förhållande till alliansens förslag	-38,03
Budgeterat överskott enligt Täbyalliansen	131,00
Årets överskott enligt Socialdemokraternas förslag	92,97